

EL TEMPS

DIRECCIÓ, ADMINISTRACIÓ, PUBLICITAT I VENDES: Av. del Baró de Càrcer, 40, 13. 46001 València. Telèfon: (96) 352 48 69. Fax: (96) 352 09 83.

REDACCIÓ DE BARCELONA: Carrer de Casanova, 46, 4-2. 08011 Barcelona. Telèfon: (93) 451 03 75 i 323 00 71. Fax: (93) 323 35 41.

REDACCIÓ DE MALLORCA: Plaça del Mercat, 4, 4rt, B. 07001 Palma de Mallorca. Telèfon i Fax: (971) 72 07 63.

EDITA: Edicions del País Valencià, SA.
EDITOR: Eliseu Climent.

DIRECTORA: Assumpció Maresma.

CAP DE REDACCIÓ: Joan Vila i Triadó.
REDACCIÓ DE VALÈNCIA: Miquel Alberola, Vicent Lafora, Joan Morales, Ignasi Pellicer, Jordi Sebastià, Rafa Gil (*Fotògraf*) i Xelo Tortosa (*Secretària de redacció*).

REDACCIÓ DE BARCELONA: Oriol Malló, Pere Martí, Eduard Voltas i Mercè Montoliu (*Secretària de redacció*).

REDACCIÓ DE PALMA: Miquel Payeras.
CORRESPONSALS: Francesc Robert (Andorra), Pere Codonyan (Perpinyà).

RÚBRICUES: Jordi Balló, Ramon Barnils, Pere Calders, Fabià Estapé, Vicent Parat, J. J. Pérez Benlloch, Ferran Torrent.

COL·LABORADORS: E. Aguilera, J. Alandes, S. Alcalà, A. Alfaro, F. M. Anton, L. Bonada, F. Bueno, F. de P. Burguera, X. Bussé, J. A. Benach, F. Caballero, R. de la Calle, A. Castel, E. T. Climent, J. Comellas, A. Cort, S. Curedella, M. Domínguez, X. Duran, M. Ferrando, L. Ferri, V. Franch, X. Fuster, C. Gámez, J. L. Guarnier, D. P. Grau, A. Guasch, J. M. Játiva, J. M. Lloró, J. Marí, X. Mínguez, J. F. Mira, J. Morell, J. M. Oleaque, M. Ollé, T. Picazo, M. Porta Perales, P. Quintana, A. Reig, J. Reus, M. Serra, J. L. Sirera, M. Soler, M. Vicent, E. Vizcarra.

COL·LABORADORS GRÀFICS: J. Celià, S. Llosà, D. Òrrit, C. Puértolas.

ARXIU: Jesús Prats (Fotografia), Rosa Serrano (Documentació).

PUBLICITAT I PROMOCIÓ: Salva Martínez, València. Tel.: (96) 352 48 69.

Molas-Batalla. Carrer d'Aribau, 15. 08011 Barcelona. Tels.: (93) 453 20 31-453 32 10. Fax: (93) 453 14 08.

SUBSCRIPCIONS: Quica Sena.

ADMINISTRACIÓ: Susanna Alacreu, Pilar Martí.

PRODUCCIÓ: Josep Agustí i Jem Cabanes (Correcció lingüística), Lina Casanovas (Maquetació), Rosanna Puchades (Textos).

DISSENY DE PORTADA I GRÀFICS: Víctor Navarro.

TRACTAMENT ELECTRÒNIC D'IMATGES I FOTOMECÀNICA: Jemagraf, SL.
IMPRESSIÓ: Rivadeneira, SA.
DIPÒSIT LEGAL: V-853-1984.

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja siga mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Tortures

L'estat de dret ha tornat a trontollar. De nou, l'ombra de la tortura ha planat damunt les institucions democràtiques. La mort de Miren Gurutze Yanci i de Xabier Galparosoro mentre estaven sota la custòdia dels cossos i forces de seguretat de l'estat i els 22 hematomes de María José Lizarribar, són un capítol més d'una història que no acaba de desaparèixer. Com és habitual en aquests casos, dues versions enfrontades i absolutament diferents fan de difícil aclariment el cas. D'una banda, la versió oficial, la del Govern, ratificada per la majoria de forces parlamentàries, exceptuant els interrogants i els dubtes dels grups nacionalistes bascos, encapçalats pel PNB. De l'altra, la versió dels familiars dels morts, la versió de les Gestores pro Amnistia, que sovint no té res a veure amb l'anterior. Igual de legítima que l'anterior, o si més no, qüestionable en el mateix grau que l'oficial. Hi ha, però, una diferència. L'oficial és la que prové d'un estat de dret que en teoria ha de protegir tots els seus ciutadans, estiguen a la platja o estiguen als soterranis de les casernes de la Guàrdia Civil.

Es exigible de nou transparència. Si una vegada més, torna a quedar una ombra de sospita, com des del cas Arregui fins a Marcel Dalmau o Gustau Navarro, el ciutadà té dret a pensar que això de la tortura és un fet habitual, més o menys tolerat, i que esclata quan la mà d'algú va massa lluny. No cal demanar la dimissió de ministres. I menys un ministre que fa juguesques amb un tema tan greu, reptant la societat que aporte proves i ell dimitirà, quan és ell i no la societat, el responsable d'aportar proves. Siga el ministre que siga, del partit que siga, les denúncies de tortures continuen apareixent. Tampoc no sembla fàcil esperar un canvi d'actitud en aquells elements de la policia més reticents als drets humans, sobretot si quan són processats, són exculpats o, com en alguns casos, ascendits. El que cal canviar és la llei. Una legislació que permet tenir un de-

tingut durant cinc dies, sense posar-lo a disposició judicial, incomunicat, sense assistència jurídica, no és, d'entrada, la millor garantia d'un tracte correcte. L'excepcionalitat de la llei afavoreix les arbitriietats i entretanca possibles investigacions posteriors.

Arran de les detencions de juliol i desembre de l'any passat, en què van ser empresonats més de trenta independentistes, hi ha plantejades 30 denúncies per tortures. Aquestes denúncies, però, no prosperen, malgrat ser peça clau en un procés on les autoinculpacions i les acusacions creuades entre detinguts van ser obtingudes als

soterranis de la Direcció General de la Guàrdia Civil de Madrid. La societat catalana ja va reaccionar en el seu moment en ple, des de les seues institucions fins a la majoria de forces polítiques, contra l'onada de detencions i contra, també, uns possibles maltractaments que són els que ara, en forma de denúncia, continuen blocats dins la burocràcia judicial. Cal desbloquejar-los, cal investigar el que ha passat el juliol del 92, el desembre del 92 i el setembre del 93. Són els mateixos calabossos. La democràcia necessita transparència i oxigen. Si no, ofega.

